

прибутку від продажів продукції. Такі підприємства забезпечують самофінансування реалізацією власного майна або здачею його в оренду.

Правильна інтерпретація аналітичних показників, розрахованих на основі облікових даних, дозволяє управлінському персоналу та зовнішнім користувачам діагностувати проблеми, що наявні в діяльності підприємства, виявляти напрями діяльності, які вимагають додаткового фінансування для розвитку, ідентифікувати проблемні питання розподілу прибутку, як внутрішнього джерела фінансування розвитку. Відповідно, результати аналізу фінансових результатів, зокрема, операцій з формування та розподілу прибутку є основним інформаційним джерелом для розробки та прийняття управлінських рішень.

Поточна та оперативна фінансова робота на підприємстві спрямовується на практичне втілення фінансового забезпечення підприємницької діяльності, постійне підтримування платоспроможності на належному рівні.

На основі вище сказаного можна зробити такий висновок, що аналіз фінансових результатів діяльності підприємства є необхідним етапом для розробки планів і прогнозів фінансового оздоровлення підприємств. Слід іще раз підкреслити, що необхідність та значення фінансової оцінки зумовлені потребою систематичного аналізу та вдосконалення роботи за ринкових відносин, переходу до самоокупності, самофінансування, потребою в поліпшенні використання фінансових ресурсів, а також пошуком у цій царині резервів зміцнення фінансової стабільності підприємства.

Література:

1. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч. посіб. / Г.В. Савицька. – К.: Знання, 2004. – 302 с.
2. Мец В.О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства / В.О. Мец. – К.: Вища школа, 2005. – 246 с.
3. Шеремет А.Д. Методика фінансового аналізу / А.Д. Шеремет, Р.С. Сайфулін, Е.В. Негашев. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: ИНФРА – М, 2001. – 208 с.
4. Лахтіонова Л.А. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання / Л. А. Лахтіонова. – К., 2007. – 387 с.
5. Бланк И.А. Финансовый менеджмент / И.А. Бланк. – К.: Эльга Ника-Центр, 2004. – 653 с.
6. Калина А. В. Современный экономический анализ и прогнозирование (микро и макро уровень): [учеб. пособ.] / А. В. Калина, М.И. Конева, В. А. Яценко. – К.: МАУП, 1998. – 272 с.

СИСТЕМА ПОКАЗНИКІВ ОЦІНКИ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА

ТІЩЕНКО В. М.

Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка

**Науковий керівник – к.е.н., доцент
Артеменко О. О.**

Тваринництво - друга основна галузь сільського господарства. Продуктами його виробництва є м'ясо, молоко, жири, яйця та ін. Це цінні, незамінні й основні продукти харчування. Вони покривають 60-65 % потреб у білках, третину всіх калорій у харчовому раціоні людини. Продукція тваринництва (шкура, вовна, хутро) є цінною сировиною для легкої промисловості. Галузь дає близько 60 % валової продукції сільського господарства і має великий вплив на його економіку.

Розвиток тваринницьких галузей дає змогу аграрним підприємствам забезпечити впродовж року рівномірне виробництво продукції, надходження коштів від її реалізації, повніше використання основних виробничих фондів і трудових ресурсів, чим депо згладжується сезонність праці. Галузі тваринництва використовують відходи рослинництва, а самі виробляють цінні органічні добрива для нього.

Скотарство є провідною і найважливішою галуззю продуктивного тваринництва.

Основним завданням аналізу виробництва продукції тваринництва є: пошук можливостей нарощування виробництва продукції, поліпшення її асортименту та якості.

При аналізі виконання плану виробництва продукції особливу увагу звертають на дотримання бажаних параметрів якості продукції. Для молока – це відповідний вміст жиру, торгова структура, кислотність; для молодняку тварин і поголів'я на відгодівлі - вгодованість, вагові кондиції тварин тощо.

Продуктивність тварин залежить від багатьох чинників:

- якісного складу поголів'я,
- достатньої і повноцінної годівлі,
- забезпечення оптимальних умов годівлі й утримання та догляду,
- впровадження прогресивних форм організації праці і виробництва,
- недопущення захворювання тварин тощо.

Для оцінки економічної ефективності виробництва продукції тваринництва

використовують систему показників. Основні вартісні показники:

- вартість валової продукції, сума валового доходу і прибутку в розрахунку на одного працівника, в галузі, одну затрачену людино-годину, 100 грн. виробничих основних засобів;

- - сума виробничих затрат у розрахунку на 1 грн. вартості продукції;

- - рівень рентабельності виробленої та реалізованої продукції загалом;

- - норма прибутку.

Основними показниками економічної ефективності скотарства є рівень продуктивності праці, собівартість виробництва молока та м'яса, їх рентабельність. Рівень продуктивності праці залежить від суми затрат часу в розрахунку на одну голову та її продуктивності

Не менш важливими показниками, що характеризують ефективність скотарства, є обсяг виробництва продукції у підприємстві з розрахунку на 100 га сільськогосподарських угідь; продуктивність тварин - середньорічний надій на корову молочного стада й обсяг приросту живої маси однієї голови, її середньодобовий приріст; затрати кормів у розрахунку на 1 ц молока і приріст живої маси; жива маса однієї голови, реалізованої на м'ясо; сума виробничих витрат у розрахунку на одну голову, на 1 ц продукції і 1 грн. валової продукції; вихід валової продукції в натуральному і грошовому виразі в розрахунку на одного працівника, на одну людино-годину й на одну тварину, сума прибутку в розрахунку на одну голову тварин і на 1 ц продукції.

Процес переходу країни до ринкових методів господарювання ознаменувався кризою, яка охопила, насамперед, сільське господарство. При цьому, найбільшого спаду зазнало тваринництво. Так, протягом останніх 20-ти років поголів'я ВРХ скоротилося більш, ніж на 80 % (у тому числі корів майже на 70 %), свиней – на 60 %, овець та кіз – на 80 %. Як наслідок, на даний час близько 60 % валової продукції тваринництва виробляється господарствами населення. При цьому, сільськогосподарські підприємства виробляють 57 % м'яса всіх видів і лише 20 % молока. У виробництві м'яса переважає птиця – 67 %, на другому місці – свинина – 25 %, і, відповідно, на третьому – яловичина і телятина – лише 8 % від загального обсягу виробництва сільськогосподарськими підприємствами.

Виважена політика держави у поєднанні із сприятливою кон'юнктурою призвели до збільшення у 2014 році також поголів'я птиці всіх видів і свиней. Так, поголів'я птиці в усіх категоріях господарств збільшилось до 230289,8 тис. гол., у

тому числі у сільськогосподарських підприємствах – до 132072,5 тис. гол.; поголів'я свиней – до 7922,2 і 3878,9 відповідно. Як результат, відбулося збільшення виробництва свинини і м'яса птиці. Так, свинини вироблено 742,6 тис. тонн (що на 4,1 % більше ніж у 2013 році), м'яса птиці – 1164,7 тис. тонн (на 5,9 % більше проти показника минулого року). Підвищення показників виробництва було досягнуто як за рахунок сільськогосподарських підприємств (на 6,4 % по свинині і на 7,2 % по м'ясу птиці), так і за рахунок господарств населення (на 1,8 % по свинині). У свою чергу, яєць від птиці усіх видів вироблено 19587,3 млн. штук, що на 2,5 % більше проти показника 2013 року.

РУШІЙНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ В УКРАЇНІ

ТОДОРЕНКО А. С.

*Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

Науковий керівник – ст. викладач

Дудник О. В.

Проблема підвищення ефективності управління аграрним підприємством, в тому числі фермерськими господарствами, є досить важливою в світлі становлення аграрного підприємництва в Україні. За умов низького рівня ресурсного і техніко-технологічного потенціалу аграрних підприємств, виникає необхідність пошуку та обґрунтування шляхів розвитку останніх.

Селянське (фермерське) господарство це, як правило, сімейно-трудове об'єднання мешканців села, життя і побут яких пов'язаний з рільництвом, особистою працею, спрямованою на виробництво товарної маси продуктів харчування, продовольства і сировини та на одержання доходів, а отже й на забезпечення існування цього господарства та добробуту його членів. За даними Державної служби статистики України станом на 1 липня 2015 року кількість фермерських господарств в Україні становила 39,6 тис., що на 0,3% або на 135 одиниць більше, ніж станом на 1 листопада 2014 року.

Одною із найважливіших проблем розвитку фермерських господарств є його технічне забезпечення. Фермер вирішує скільки потрібно мати тракторів і яких марок; чи доцільно купувати комбайн і вантажний автомобіль; яка потреба в інших сільськогосподарських машинах та механізмах; що є більш ефективним – купувати